

in een onzer provinciesteden maakte mij echter duidelijk, dat dit niet het geval is. Een ervaren arts zeide nl., toen hij bij het lijk van een Israëliet dit verschijnsel waarnam, dat hij nu toch ook begon te gelooven, wat men zoo vaak vertelt, nl. dat de Israëlieten hun lijken soms mishandelen. Hij gaf van zijn verdenking zelfs kennis aan den burgemeester, en het een en ander was grievend voor de betrokkenen en voor den arts zelf ten slotte zeker niet het minst onaangenaam.

Ik zou daarom in het algemeen wel willen waarschuwen voor het aannemen van geweldpleging, indien wij bij lijken verschijnselen zien, die ons onbekend zijn. Vergissingen in dit opzicht worden ons terecht zeer euvel geduid en strekken niet tot verhooging van het aanzien van ons beroep, vooral niet als men zich daarbij beroept op middeneeuwsche sprookjes.

Wat in het bijzonder bloedingen betreft, wil ik voor hen, die ze nog niet met eigen oogen hebben waargenomen, mededeelen, wat daarover bijv. wordt gezegd in E. R. VON HOFMANN'S *Lehrb. d. gerichtl. Medizin* (5de Aufl. 1891, bldz. 515). „Daher können wir sie (die Ecchymosen) nicht bloß beim sogenannten mechanischen Erstickungstod, sondern auch bei dem aus inneren Ursachen (z. B. Epilepsie) entstandenen . . . finden” . . . „Unter günstigen Bedingungen können die den subepithelialen Ecchymosen zu Grunde liegenden Extravasate zum Durchbruch des Epithelüberzuges und dadurch zu Blutungen auf die freie Fläche der betr. Schleimhaut führen. Dies scheint häufig an der Nasenschleimhaut zu geschehen, woher der nicht seltene blutige Ausfluss aus der Nase . . . sich erklärt”.

Hoogachtend,

Amsterdam,
6 Februari 1913.

Uw dv.
H. PINKHOF.

EEN HEUGELIJK FEIT

Collega HERS maakt in n°. 5 van dezen jaargang melding van het heugelijk feit, dat het Zaandamsch ziekenfonds het eerste is geweest, dat de hoofdvorwaarden van het bindend besluit uit eigen beweging heeft aanvaard. Zeker: van Zaandam begint de victorie in deze en het is te hopen, dat de wensch van collega HERS vervuld wordt, dat alle ziekenfondsen dit voorbeeld vrijwillig, en ik voeg er bij „spoedig”, mogen volgen. Dit is mogelijk, maar ook het natuurlijk gevolg, als de artsen, die reeds aan ziekenfondsen verbonden zijn, niet alleen voorstemmers van het bindend besluit blijken te zijn, maar ook voorstanders, anders kon dit heugelijk feit wel eens in een bedroevend feit verkeeren. Ik begrijp trouwens toch niet, waarom dit half jaar slechts één ziekenfonds deze hoofdvorwaarde in haar statuten opnam, daar zij niet alleen in het belang is van de ziekenfondsleden, maar ook een eisch van collegialiteit.

Leeuwarden, 2 Febr. 1913.

D. A. DE GROOT.

VACCINATIE.

In de Wenken in Januari 1901 openbaar gemaakt door de vereeniging ter bevordering der koepokinenting staat: „Zooveel mogelijk moet de inenting plaats vinden op beide armen. Aan te bevelen is 10 prikjes of sneetjes op elken arm 5” ; en ibidem in 1912 staat: „Bij iedere inenting worden vijf